

hvilket sidste for Resten, efter Grundloven holdes saa sjældent, at man kan sige saa godt som aldrig — jeg har f. Eks. aldrig været til Ministerraad. Derimod staar der ikke, at man behøver at modsætte sig det i Ministermødet. Nu er det et Spørgsmaal, om § 2 ikke skal forstaaes saaledes, at den skal suppleres med Straffelovens almindelige Regler om Meddelagtighed, saaledes altsaa at den Minister, som i et Ministermøde, altsaa i et privat Møde, havde tilraadet, maaske endog foreslaaet en Forholdsregel, ikke kan slippe fri for Ansvar ved f. Eks. at blive borte fra Statsraadet eller komme der og nedlægge Indsigelse. Jeg ved ikke, om det er saadan at forstaa, men jeg antager dog, at § 2 skal suppleres med de almindelige Meddelagtighedsregler. Efter min Mening har saaledes Regeringsforslaget i alt væsentligt truffet det rette med Hensyn til Begrænsningen af Ministrenes juridiske Ansvarlighed.

Naar jeg skulde fremsætte nogen reel Anke, skulde det være en gammel Anke, som er kommen frem — saa vidt jeg har kunnet se af tidligere Forhandlinger — mod de fleste af de Forslag om dette Emne, der have været fremme før. Det er den, at det forekommer mig, at Erstatningsansvaret for Ministre er ret vidtgaaende. Det er efter § 7 saaledes, at naar der afholdes en Statsudgift, der ikke har saadan Hjemmel, som Grundlovens § 49 kræver, skal den eller de Ministre, der bære Ansvar, ogsaa betale det hele, medmindre den savnede Hjemmel i en Finanslov eller Tillægsbevillingslov maatte blive meddelt. Dette vilde jo, som det tidligere er blevet gjort gældende, medføre, at en Minister, der f. Eks. betaler en Fordring, hvortil Staten er bleven dømt ved Højesteret, bliver ubetinget ansvarlig. Imidlertid kan det godt være, at det ikke har saa meget praktisk paa sig, det kan godt være, at man i saadanne Tilfælde vil sige: det kan ikke nytte noget, det kan man ikke være bekendt at kræve Erstatning for, men jeg synes, som sagt, at man paa det Punkt gaar lovlig vidt. Omvendt kunde man spørge, om ikke Erstatningsansvaret er noget vel stærkt begrænset. Naar der staar, at han skal betale Pengene, „medmindre den savnede Hjemmel i en Finanslov eller Tillægsbevillingslov maatte blive meddelt“, kunde man spørge, hvor længe skal man vente paa det. Naar en Minister er en Sangviniker, som haaber det bedste af Fremtiden, vil han sige: ja, tøv bare lidt, det kommer nok, det kommer ikke næste Aar, det kommer heller ikke

om to Aar, men naar vi vente ti Aar, saa kommer det nok. Det kan ikke være Meningen. Paa den anden Side kan man heller ikke lige straks skride til at gøre saadant Erstatningsansvar gældende, der maa være en vis Begrænsning. Han maa have faaet Godkendelse inden en vis Tid, ellers maa man have Lov til at sige: nu betaler du foreløbig, faar du siden den savnede Hjemmel, skal du faa Pengene tilbage. Efter § 15 bliver Ansvar, begrænset efter nogen Tids Forløb. Det vil sige, man er nødt til, naar Ministeren anses ansvarlig til Erstatning, at begynde hurtigt at tiltale ham, men paa den anden Side kan man umulig nægte ham det, naar han siger: lad os se det an en vis Tid, om jeg ikke faar Hjemmelen. Det kan være, at det er Meningen, og det vil maaske den højtærede Justitsminister forklare os, at han skal skaffe Hjemmelen, inden Ansvar er forældet efter § 15. For øvrigt maa jeg med Hensyn til § 15 sige, at der kan være megen Betænkelighed med Hensyn til en saadan Forældelse, men en Gang maa dog Ansvar, høre op. Det kan ikke nytte at blive ved. Det er muligt, at Fristen i § 15 er for kort, men at der i disse Tilfælde ikke skulde være nogen Forældelse, forekommer det mig, at man af Hensyn til Ministeren ikke kan holde paa. Jeg forstaaer i øvrigt § 15 med Hensyn til Forældelse saaledes, at den ikke kan anvendes, naar det er rent Bedrageri, thi det vilde være urimeligt, at man efter Straffeloven skulde kunne blive straffet for Bedrageri, men at Ministeren, naar han havde begaaet Underslæb eller lignende, ikke skulde kunne straffes, naar Fristen efter § 15 var udløbet, men jeg antager heller ikke, at det er Meningen. Der er et andet Punkt, man maa være opmærksom paa, og det er, at Bestemmelserne affattes saaledes, at de privates Krav ere uberørte, da al mulig Ret og Billighed maa tilsi, at en privat Mands Krav mod en Minister ikke kan blive præskriberet eller prækluderet efter § 15, men kun efter almindelige Regler. Disse Bemærkninger, som jeg har fremsat, og som til Dels kun gaa ud paa nærmere Opklaring med Hensyn til visse Forhold fra den ærede Regerings Side, forhindrer mig ikke fra, som ogsaa det høje Ting har lagt Mærke til, i fuldt Maal at anerkende, at Regeringsforslaget afgiver et godt Grundlag for denne Sags Gennemførelse, og idet jeg haaber paa, at der til Sagens Gennemførelse maa være valgt det rette Tidspunkt, vil jeg takke Regeringen for Lov-